

Економічний факультет
Кафедра фінансів і банківської справи
СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Системи управління ризиками у фінансах»

Кількість кредитів ЄКТС	3,5 кредити ЄКТС
Період викладання	перший рік навчання, 2 семестр
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Спеціальність	D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітня програма	Фінанси, банківська справа та страхування
Викладач(і)	Поліщук Наталія Володимирівна, доктор економічних наук, професор
Профайл викладача(ів)	http://rang.donnu.edu.ua/?pg=kt&nu=348#search
Доступ до матеріалів курсу	https://moodle.donnu.edu.ua/course/view.php?id=2948 Microsoft Teams
Контактна інформація	n.polishchuk@donnu.edu.ua

Анотація дисципліни

ОК «Системи управління ризиками у фінансах» є базовою для здобувачів ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» і (разом із іншими ОК) формує результати навчання та компетентності здобувачів вищої освіти відповідно до змісту та фокусу освітньої програми, Стандарту вищої освіти зі спеціальності.

Мета вивчення навчальної дисципліни полягає у формуванні таких результатів навчання та вмінь використовувати спеціальний інструментарій систем управління ризиками в фінансовій і банківській сферах, що дозволять майбутньому професіоналу самореалізуватися в аналітичній, експертній, консалтинговій, управлінській діяльності на основі отримання глибокого розуміння сучасних фінансово-економічних процесів на глобальному і локальному рівнях в рамках функціонування фінансового ринку і фінансових інституцій.

Набуті результати навчання та компетентності дозволять здобувачеві розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та

фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Компетентності, які формуються у здобувача в результаті вивчення навчальної дисципліни:

Загальні компетентності (ЗК):

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1).
- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні (ЗК3).
- Вміння виявляти та вирішувати проблеми (ЗК4).
- Здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК5).
- Здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК8).
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК9).

Спеціальні компетентності (СК):

- Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання (СК2).
- Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку (СК3).
- Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку (СК4).
- Здатність розробляти технічні завдання для проєктування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку (СК9).

Результати навчання, які формує навчальна дисципліна за освітньою програмою:

- Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності (ПР03).
- Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку (ПР04).
- Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку (ПР09).
- Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання (ПР10).
- Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів (ПР12).
- Розробляти антикризові програми проблемних фінансових і нефінансових суб'єктів господарювання, впроваджувати

відповідні фінансові заходи та попереджувати кризи на основі управління ризиками (ПР15).

- Використовувати міжнародні стандарти та нормативи в професійній діяльності (ПР16).

Взаємозв'язок із іншими навчальними дисциплінами. Навчальна дисципліна «Системи управління ризиками у фінансах» передбачає наявність попередніх знань, здобутих у межах таких навчальних дисциплін, як «Фінансовий менеджмент», «Податковий менеджмент», «Страховий менеджмент», «Ринок фінансових послуг та інновації», «Фінансовий менеджмент у банку», «Професійна іноземна мова», «Моделювання та візуалізація даних», а також формує горизонтальні міждисциплінарні зв'язки з ОК «Методологія та організація наукових досліджень. Курсова робота з наукового дослідження» і передує вивченню ОК «Виробнича (науково-дослідна) практична підготовка», «Підготовка кваліфікаційної роботи», «Публічний захист кваліфікаційної роботи».

Зміст навчальної дисципліни «Системи управління ризиками у фінансах» узгоджується з Цілями сталого розвитку (ЦСР):

ЦСР 4. Якісна освіта;

ЦСР 8. Гідна праця та економічне зростання;

ЦСР 9. Промисловість, інновації та інфраструктура;

ЦСР 10. Скорочення нерівності;

ЦСР 11. Сталий розвиток міст і громад;

ЦСР 16. Мир, справедливість та сильні інститути.

У процесі вивчення дисципліни «Системи управління ризиками у фінансах» здобувачі освіти отримують комплекс практичних і теоретичних знань, які напряму відповідають Цілям сталого розвитку (ЦСР). Зокрема, у межах ЦСР 4 (Якісна освіта) здобувачі вищої освіти опановують сучасні підходи до аналізу та оцінки фінансових ризиків, застосовують цифрові інструменти й аналітичні моделі. У контексті ЦСР 8 (Гідна праця та економічне зростання) формуються навички прийняття обґрунтованих фінансових рішень, що сприяють економічній стабільності підприємств і розширенню можливостей працевлаштування. Вивчення інноваційних методів ризик-менеджменту, включаючи фінтех-рішення, відповідає ЦСР 9 (Промисловість, інновації та інфраструктура). Через призму ЦСР 10 (Скорочення нерівності) розглядаються механізми зменшення фінансових бар'єрів і забезпечення інклюзії. Здобувачі також набувають знань щодо управління ризиками у сфері місцевих бюджетів, інвестиційних проєктів громад та сталого розвитку територій, що відповідає ЦСР 11. Крім того, формуються компетентності щодо етичного управління, фінансової прозорості та посилення інституцій, згідно з ЦСР 16 (Мир, справедливість та сильні інститути). Таким чином, навчання забезпечує не лише фахову підготовку, а й сприяє формуванню соціально відповідальних фахівців.

Організація та оцінювання навчання визначена «Порядком оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса» та «Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса», «Положенням про визнання результатів навчання, отриманих шляхом неформальної освіти, у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса», «Методичними рекомендаціями до розробки критеріїв оцінювання типових завдань у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса». Форми поточних і підсумкових контролів – розв’язання тестів, кейсів, прикладні завдання – спрямовані на засвоєння методів, методик і технік аналізу, діагностики, оцінки та використання інструментів мінімізації ризиків на системному рівні в фінансовій сфері на кшталт опрацювання кейсів та аналітичних завдань, побудови алгоритмів та визначення сценаріїв впливу ризиків, оцінки чутливості, формування елементів стратегії управління ризиками певної фінансової установи, опрацювання успішних або негативних практик і кейсів управління ризиками фінансових установ тощо. На основі форм поточного контролю здобувач має можливість отримати 100 балів протягом семестру сумарно за всі види навчальної діяльності. За підсумками двох модулів здобувач може отримати 60 балів, 40 балів – за рахунок виконання індивідуального творчо-аналітичного завдання та його презентації.

Організація навчання за дисципліною відбувається в наступних форматах:

- 1) аудиторні заняття (лекції, практичні заняття);
- 2) самостійна робота здобувача під керівництвом викладача за допомогою платформи Moodle.

Підготовка до практичних занять складається з:

- 1) вивчення навчальних матеріалів щотижня;
- 2) виконувати щотижневу самостійну роботу чи виконувати розрахункові завдання.

Аудиторні заняття реалізуються відповідно до наступного календарного плану викладання навчальної дисципліни, конкретні дати відповідають розкладу занять і графіку навчального процесу:

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Таблиця 1 – Календарно-тематичний план викладання навчальної дисципліни

Тиждень	Тема	Форма проведення заняття * / СРЗ	Завдання / питання, винесені для СРЗ	Кількість годин				Максимальна кількість балів
				Аудиторних		СРЗ		
				Л	П			
Змістовний модуль 1.								
1-2-й тиждень	Тема 1. Основи формування системи управління ризиками у сфері фінансів	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	ТЗ, УО, К, ІТАЗ	4		7	8	
3-4-й тиждень	Тема 2. Оцінка та управління кредитним ризиком	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	ТЗ, УО, ІТАЗ	2	2	7	8	
5-6-й тиждень	Тема 3. Оцінка та управління ринковими ризиками	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	ТЗ, УО, СЗ, ІТАЗ	2	2	7	8	
7-8-й тиждень	Тема 4. Оцінка та управління ризиком ліквідності	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	ТЗ, УО, СЗ, ІТАЗ	2	2	7	8	
9-й тиждень	Модульна контрольна робота 1	МК, самостійна робота	МК		2	5	10	
Змістовний модуль 2								
10-11-й тиждень	Тема 5. Оцінка та управління операційним ризиком	Лекції, практичні заняття, самостійна робота,	ТЗ, УО, СЗ, ІТАЗ,	2	2	7	8	
12-13-й тиждень	Тема 6. Оцінка та регулювання системного фінансового ризику	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	ТЗ, УО, СЗ, ІТАЗ	2	2	7	8	

Донецький національний університет імені Василя Стуса

14-16-й тиждень	Тема 7. Регулювання, бюджетування, звітність та стратегія управління ризиками в фінансовій сфері	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	ТЗ, УО, ІТАЗ	4	2	7	8
16-й тиждень	Захист індивідуальних творчо-аналітичних завдань Модульна контрольна робота 2	Практичне заняття, самостійна робота, Модульний контроль	ІТАЗ		2	10	40*
					2	5	10
*Індивідуальне творчо-аналітичне завдання або письмовий екзамен							40
Підсумкове оцінювання за результатами поточного та підсумкового контролю							100

* УО- усне опитування; ТЗ - тестові завдання; СЗ- ситуаційні/практичні завдання; К- кейс; МК - модульний контроль; ІТАЗ - індивідуальне творчо-аналітичне завдання.

Самостійна робота здобувача під керівництвом викладача, практичні заняття за темами та контрольні заходи відбуваються за допомогою Moodle. Кожне завдання містить: інструкцію до виконання, критерії оцінювання, дедлайн, матеріал для опрацювання. Курс відкривається для кожного здобувача і містить матеріали, завдання, уточнений календарний план з датами.

Альтернативою в рамках виконання СРС може бути успішне проходження курсу в якості неформальної освіти, засвідчене сертифікатом.

Індивідуальне творчо-аналітичне завдання (підготовка аналітичного звіту) виконується здобувачем самостійно та здається у вигляді роздрукованого (електронного) документу, де наводиться виклад матеріалу, розрахунків, аналітичних висновків. Обсяг матеріалу в залежності від завдання не має перевищувати 15 сторінок. Презентація результатів здійснюється за допомогою слайдів Power Point (3-5 слайдів), на яких розміщуються графічні або табличні матеріали, результати. В разі наявності плагіату, робота не зараховується. Альтернативою може бути участь здобувачів у конкурсах студентських наукових робіт або професійних конкурсах.

Система оцінювання знань та алгоритм реалізації форм контролю:

Оцінювання навчання визначено «Порядком оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса» та «Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса».

Форми оцінювання результатів навчання:

1. Вхідний, модульні контролі проводяться у вигляді тестових та розрахункових завдань.
2. Поточний контроль здійснюється у формі:
 - опитування,
 - тестування,
 - розв'язання практичних завдань та прикладних задач,
 - розв'язання кейсів,
 - індивідуального творчо-аналітичного завдання,
 - презентацій.

Критерії оцінювання:

Повне виконання завдання по темі означає виконання усіх завдань, що містяться у календарно-тематичному плані, з аргументацією висловлюваних тез та/або з відповідними посиланнями.

Відсутність аргументації зменшує загальну оцінку на 25%.

Виконання не усіх завдань з теми зменшує оцінку за тему пропорційно до їх кількості з округленням на користь здобувача.

Виконання завдання з порушенням дедлайну без поважних причин зменшує оцінку за тему на 25%.

Оцінка за тему не зараховується у випадку відходу здобувачів від норм академічної доброчесності (в тому числі несамотійного виконання завдань, відсутності посилань на джерела інформації, різні види плагіату, вміщення недостовірної інформації, недотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права).

Підсумковий контроль передбачає наявність однієї з альтернатив: письмовий екзамен або виконання індивідуального творчо-аналітичного завдання. Екзамен передбачений для здобувачів, які набрали більше 20 балів протягом семестру.

Екзамен включає тестові завдання із усіх тем та 2-х розрахунково-аналітичних завдань.

Структура екзаменаційного білету і система оцінювання знань для складання екзамену по дисципліні «Системи управління ризиками у фінансах»

	Найменування завдання	Кількість завдань	Бальна оцінка 1-го завдання	Загальна оцінка в балах
1.	Тестові завдання	20	1 бал	20
2.	Задачі	2	10 балів	20
	Підсумок	22		40

Альтернативою екзамену може бути також індивідуальне творчо-аналітичне завдання за темою, визначеною на початку семестру та узгодженою із викладачем або розробка проекту (розв'язання професійного кейсу) під час участі у професійних та Всеукраїнських конкурсах (змаганнях). Максимальна сума балів, отриманих за цей вид – 40 балів.

Таблиця 2 - Критерії оцінювання знань за типовими завданнями з курсу «Системи управління ризиками у фінансах»

Види робіт, що демонструють здобуті здобувачем вищої освіти результати навчання	Бали
Активність на парах (усні відповіді, участь у дискусіях, фронтальне опитування тощо)	max 1 бал 1 бал – за кожен правильну відповідь 0 балів – за кожен неправильну відповідь

тестування	мах 2 бали (20 тестів) 0,1 бал за кожну правильну відповідь 0 балів за кожну неправильну
розв'язання задач/ситуацій	мах 1 бал 1 бал: задача/ситуація виконана вірно, містить логічну послідовність дій, при рішенні застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), зроблено логічні висновки. 0,8 бали: задача/ситуація виконана частково вірно, містить логічну послідовність дій, при рішенні частково застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), є висновки. 0,5 бали: задача/ситуація виконана із помилками, розрахунки є епізодичними, при рішенні не застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), висновки відсутні. 0 балів: завдання не виконано
кейс	мах 5 балів 5 балів: уміння чітко виявляти проблеми, ґрунтовні оригінальні пропозиції щодо вирішення проблемної ситуації, заданої у кейсі, високу спроможність застосування здобутих теоретичних знань з дисципліни у практичних ситуаціях, використання цікавого додаткового фактичного матеріалу, уміння логічно, послідовно викладати своє бачення у процесі обговорення, здатність якісно подавати свою позицію у різних формах; 4 бали: уміння чітко виявляти проблеми, наявні пропозиції щодо вирішення проблемної ситуації, заданої у кейсі, наявність у відповіді теоретичних знань з дисципліни у практичних ситуаціях, уміння викладати власне бачення у процесі обговорення, результат виконання поданий у заданій формі; 3 бали: пропозиції, що частково вирішують проблемну ситуацію, задану у кейсі, присутність у відповіді теоретичних знань з дисципліни, але допущені суттєві недоліки щодо обґрунтування позиції, мови викладу, форм подання; 1-2 бали: пропозиції, що або взагалі не мають стосунку до вирішення проблеми або частково вирішують проблемну ситуацію, задану у кейсі, слабка присутність у відповіді теоретичних знань з дисципліни, допущені суттєві недоліки щодо обґрунтування позиції, що ставлять її під сумнів, мова викладу та форми подання лише частково відповідають професійному рівню або взагалі не відповідають. 0 балів: завдання не виконано
модульна контрольна робота	мах 10 балів тестування – мах 5 балів (10 тестів) розв'язання задач/ситуацій (2 задачі/ситуації) – мах по 2,5 бали
неформальна освіта*, сертифікат	мах 18 балів Повне проходження курсу та отримання сертифікату. <i>* зарахування онлайн-курсів можливе за умови попереднього погодження з викладачем та відповідності тематиці дисципліни. Кількість балів (від 5 до 18) визначається індивідуально, залежно від обсягу та складності курсу.</i>
написання тез доповідей, участь у конференціях	мах 10 балів 10 балів – написання тез доповідей, представлення їх на конференціях різного рівня; 5 балів – написання тез доповідей на конференції різного рівня.

Підсумковий контроль передбачає наявність однієї з альтернатив: письмовий екзаме ^н або виконання індивідуального творчо-аналітичного завдання, або написання наукової статті, або участь у Всеукраїнських проєктах, конкурсах- тах 40 балів	
індивідуальне творчо-аналітичне завдання (альтернатива екзаме ^н у)	тах 40 балів 40 балів: завдання виконано правильно, відповідає вимогам щодо обсягу, повна відповідь на поставлені завдання, реальні дані, зроблено логічні висновки, якісна презентація; 30-39 балів: завдання виконано правильно, відповідає вимогам щодо обсягу, неповна відповідь на поставлені завдання, реальні дані, є висновки, якісна презентація; 20-29 балів: завдання виконано правильно, є висновки, відсутня презентація; 10-19 балів: завдання виконано частково правильно, є висновки, відсутня презентація; 1-9 балів: завдання виконано невірно, сумнівні висновки; 0 балів: завдання не виконано.
написання наукової статті	тах 40 балів 40 балів – наукова стаття опублікована у співавторстві із викладачем у наукових періодичних виданнях, що входять до переліку фахових видань України «категорія Б».
участь у Всеукраїнських проєктах, конкурсах	тах 40 балів Участь у CFA Research Challenge, виконання кейсів Casers та ін. – повне виконання завдання, участь в командній роботі, підготовка наукової роботи на конкурс

Таблиця 3 - Критерії оцінювання презентації

Критерії оцінювання презентації	0-5 балів	6-9 балів	10 балів
Відповідність матеріалу тематиці проєкту	Містить близький за тематикою матеріал але не несе важливої інформативної функції	Загалом відповідає тематиці проєкту і є досить інформативним	Точно відповідає тематиці, містить дуже важливу інформацію
Структурованість інформації	Важко вловити структуру подання інформації	Прослідковується певна структура в розміщенні інформації	Має чітку, логічно вибудовану структуру
Використання графіків, таблиць, діаграм	Графіки, таблиці і діаграми відсутні	Графіки, таблиці і діаграми представлені в роботі, але суттєво не доповнюють змісту	Графіки, таблиці і діаграми відповідають змісту та розкривають його сутність
Наявність посилань на використані інформаційні джерела	Немає посилань на використані джерела	Не повністю представлені інформаційні джерела або не всі правильно оформлені	Оформлення посилань на інформаційні джерела цілком правильні, вичерпні

«Читаємість» тексту, наочність.	Естетичний вигляд незадовільний (відсутня чітка структура розміщення інформації, недоречна графіка оформлення)	Естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації, не зовсім доречна графіка оформлення	Чітка побудова сторінок. Розмір тексту легко сприймається
Відповідність дизайну змісту роботи, єдність стилю в оформленні різних частин презентації	Дизайн зовсім не відповідає тематиці проєкту, а інколи навіть іде всупереч загальному змісту	Дизайн не суперечить загальному змісту проєкту	Гармонійне поєднання дизайнерських знахідок з ідеєю проєкту
Уміння і навички використовувати комп'ютерні технології (Використання спецефектів, анімацій, звуків, графіки)	Низький (початковий) рівень використання різноманітних можливостей комп'ютерних технологій	Робота дає висновок про середній рівень умінь і навичок використання комп'ютерних технологій здобувачами	Робота є прикладом високого рівня володіння комп'ютерними технологіями.

Результати навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за критеріями, що запроваджені в Університеті за 100-бальною шкалою. Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється за порядком, поданим у таблиці 4.

Таблиця 4 – Система оцінювання результатів навчальних досягнень:

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
0-59	FX	незадовільно	не зараховано

Алгоритми виконання форм контролю

Інформація щодо виконання зазначених у календарно-тематичному плані форм контролю міститься на платформі Moodle <https://moodle.donnu.edu.ua/course/view.php?id=2948> та у авторській розробці Поліщук Н.В. Системи управління ризиками у фінансах: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти СО «Магістр» спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок») ОП «Фінанси, банківська справа та страхування». Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2025.

Політика в разі пропуску занять.

Протягом семестру здобувач може *пропустити* два заняття і не відпрацьовувати їх, всі інші підлягають відпрацюванню. Пропущена лекція передбачає самостійне її опрацювання на основі матеріалів, розміщених у Moodle. Якщо пропущене практичне заняття, то виконують практичні завдання, які вирішувалися на парі і завдання для самостійної роботи та надсилає на outlook викладачу. Здобувачі, які навчаються за індивідуальним графіком, відвідують заняття за затвердженим графіком, але повністю виконувати обсяг завдань з курсу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Тестові завдання розміщені після кожної теми в Moodle мають бути виконані протягом тижня, до наступної теми. В разі порушення дедлайнів кількість балів за кожну тему буде зменшено на 20 %.

Завдання для самостійної роботи з кожної теми виконуються протягом тижня до наступного практичного завдання, за невчасне виконання кількість балів зменшується на 20%.

Здобувачі, які навчаються за індивідуальним графіком повинні здавати завдання відповідно до узгодженого графіку очно, або за допомогою Microsoft Teams, Microsoft Outlook, Moodle.

Політика дотримання академічної доброчесності.

Усі роботи мають бути виконані самостійно здобувачем, не допускається привласнення чужих ідей, розробок, презентацій без посилання на джерела інформації, інформація має бути достовірною і правдивою (<https://cutt.ly/wa1fgU1>).

Використання генеративних інструментів ШІ (ChatGPT, Gemini, Copilot тощо) допускається виключно як допоміжного засобу для навчання та роботи, за умови обов'язкового зазначення, у чому саме полягала його роль (наприклад: «згенеровано за ШІ (назва ШІ-інструменту). Роботи, повністю створені ШІ без належного доопрацювання і без вказівки на це, не зараховуються і вважаються порушенням академічної доброчесності.

Під час написання модульних робіт та екзамену заборонено списувати та використовувати мобільні пристрої та сторонні цифрові інструменти, включно зі ШІ.

Основна література

1. Актуалізовано підходи до управління ризиками в банках і банківських групах. 2023. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/aktualizovano-pidhodi-do-upravlinnya-rizikami-v-bankah-i-bankivskih-grupah>
2. Управління фінансовими ризиками: навчально-методичний посібник / О.А. Лактіонова. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 256 с.
3. Управління ризиками банків: монографія у 2 томах. Т. 1: Управління ризиками базових банківських операцій / за ред. д-ра екон. наук, проф. А. О. Єпіфанова і д-ра екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ». URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Yepifanov_Anatolii/Upravlinnia_ryzykamy_bankiv_Tom_1.pdf
4. Financial institutions management: a risk management approach / Anthony Saunders, Bentley University , Ninth Edition. | Dubuque : McGraw-Hill Education URL: http://www.bulentsenver.com/FIN5477/Financial_Institutions_Management_AntonySaunders_TextBook.pdf

Допоміжна література

Наукові та аналітичні публікації:

1. Поліщук Н. В. Управління ризиками іпотечного кредитування сільськогосподарських підприємств. Фінансово-кредитні інструменти гнучкого управління в умовах циклічного економічного розвитку: *монографія* / за заг. ред. Л. В. Юрчишеної. Вінниця, 2023. С. 119-149.
2. Поліщук Н. В. Управління ризиками іпотечного кредитування у сільському господарстві. Збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 55-річчю кафедри фінансів і банківської справи «Актуальні проблеми розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України». Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2023. С. 126-129.
3. Поліщук Н.В. Шляхи зниження кредитних ризиків платіжних систем комерційних банків України. *Сучасні питання економіки і права*. 2020. Випуск 2 (12). С. 202–208.
4. Поліщук Н.В., Джерелюк К. Р. Управління процентним ризиком. Актуальні проблеми економіки, фінансів, обліку, менеджменту і права: теорія і практика: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Житомир, 8 квітня 2023 р.). Житомир: ЦФЕНД, 2023. С. 44-45.
5. Поліщук Н. В., Павлоцька К. Є. Ризики іпотечного кредитування в Україні: особливості воєнного періоду. *Галицький економічний вісник*. 2023. Том 84. № 4. С. 89-96.

6. Поліщук Н.В., Сивак Р. Ю. Види фінансових ризиків. Актуальні проблеми економіки, фінансів, обліку і права: досвід та перспективи: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Кропивницький, 9 березня 2023 р.): у 2 ч. Кропивницький: ЦФЕНД, 2023. Ч. 2. С. 9-11.
7. Система управління ризиками. URL: <https://www.otpcapital.com.ua/about-us/systema-upravlinnya-ryzykamy/>
8. Третяк Д. Д. Теоретичні основи ризик-менеджменту банку. Економіка та держава. 2022. № 1. С. 100–107.
9. Climate Financial Risk Forum guide 2020. Risk Management chapter URL: <https://www.fca.org.uk/publication/corporate/climate-financial-risk-forum-guide-2020-disclosures-chapter.pdf>
10. Deloitte report: The future of risk in financial services, 2017. URL: https://wpr.lrfoundation.org.uk/?gad_source=1&gclid=Cj0KCQjwj9-zBhDyARIsAERjds0-BwXgsovB1wGrWxvMgcNxshunvDdkH3-Lkyrspte6wnyUBHABJgaAmskEALw_wcB
11. Dionne G. Risk management: History, definition and critique, URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/rmir.12016>
12. Risk Management and Corporate Governance, Corporate Governance, OECD Publishing URL: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264208636-en>
13. Risk modeling in a new paradigm: developing new insight and foresight on structural risk/ McKinsey Working Papers on Risk, Number 13 URL: <https://www.mckinsey.com/business-functions/risk/our-insights/risk-modeling-in-a-new-paradigm>
14. Trusova N., Hryvkivska O., Polishchuk N., Prutska O., Zakharova N., Demchenko O. Monetary and Credit Policy: Regulatory Instruments the Security of the Banking Sector. Review of Economics and Finance. 2022, Vol. 20, p. 1222-1236. URL: <https://refpress.org/ref-vol20-a135/>
15. Transforming risk efficiency and effectiveness, 2019. URL: <https://www.mckinsey.com/business-functions/risk/our-insights/transforming-risk-efficiency-and-effectiveness>

Публікації Базельського комітету

16. Базель III Нові стандарти капіталу і ліквідності — часто задавані питання URL: <https://www.moodyanalytics.com/-/media/whitepaper/2011/rs/2011-01-01-Basel-III-FAQs.pdf>
17. Basel Committee on Banking Supervision: Revisions to the principles for the sound management of operational risk URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d508.htm>
18. Basel Committee on Banking Supervision: Targeted revisions to the credit valuation adjustment risk framework URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d507.pdf>
19. Basel III Minimum capital requirements for market risk. URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d457.htm>

20. Basel III: Finalising post-crisis reforms URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d424.htm>
21. Basel III: The Liquidity Coverage Ratio and liquidity risk monitoring tools URL: <https://www.bis.org/publ/bcbs238.htm>
22. Framework for voluntary disclosure of information on financial risks related to climate change. URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d597.htm>

Законодавчі та нормативні акти України:

23. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів: Закон України від 19.06.2020 р. № 738-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/738-20#Text>
24. Про схвалення Методичних рекомендацій щодо організації корпоративного управління в банках України, схвалені Рішенням Правління Національного банку України 03.12.2018 р. № 814-рш. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr814500-18#Text>
25. Про затвердження Положення про організацію системи внутрішнього контролю в банках України та банківських групах, затверджене постановою Правління Національного банку України 02.07.2019 р. №88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0088500-19#Text>
26. Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах, затверджене постановою Правління Національного банку України від 11.06.2018 р. №64. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/PB18095.html
27. Про затвердження Змін до Положення щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку та вимог до системи управління ризиками, затверджено Рішенням НКЦПіФР від 16.11.2017 р. №824. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1499-17#Text>

Викладач:

Професор кафедри фінансів і банківської справи

Наталія ПОЛЩУК

Погоджено:

Керівник спеціальності
Завідувач кафедри
фінансів і банківської справи
Гарант освітньої програми

Людмила ЮРЧИШЕНА

Людмила ЮРЧИШЕНА

Людмила ЮРЧИШЕНА

Рекомендовано рішенням кафедри фінансів і банківської справи протокол №20 від 26 червня 2025р.